

1000 gld., skupaj 9400 gld. ni mu mar, ako mu že kaj posestvo ali nič. V njegovem življenju ni imel nikakoršnega pomanjkanja, ni poznal nikoli nikakoršnih potreb. Govornik je znan jako slab, in mu odločnosti ne pomanjkuje; pri tem vsake sposobnosti za državnega poslanca, in najmanj za kmete.

O. g. Žičkar-ju se pravi da je ja kmečki sin in a tudi posestvo, ter pozna kmečke težnje. Dobro. Žičkar bil je dijak morda 12 let, teolog 4 leta, potem kaplan, potem župnik v Vitanju, zdaj dekan v Vidmu. Prej ko je nastopil župnijo naj si bo v Vidmu ali dekanijo v Vidmu moral mu je cerkveni od celotnega župnišča do dna ponoviti; prevzel posestvo in dolgov in plačil; dalje dobiva ta gospod okoli 1000 gld. vsako leto v štibernici kolektorne rešitve (electurablösung), in najmanj 2000 gld. štolninskih drugih dohodkov. Če se pri farofških poslopih kaj ne usi, popravi in plača cerkveni odbor, to je kmetje. Pod v življenju, nikoli ni očutil tudi ne najmanjših potreb. Govornik je g. Žičkar na prižnici in v klerikalno politiki sicer dober ali v kmečko-gospodarstveni ne slab, ker mu manjka vsake skušnje.

Gospod Ploj je državni uradnik na Dunaju, dobiva leto čez 5000 gld. plače, živi od nekda v lehkochi. Radgoni ima neko posestvo za kratkočasje, da se razveseljuje, kadar se že mestne dobrote naveliča. Ti trije gospodje, Robič, Žičkar, Ploj, pa so pri svojih dohodkih zagotovljeni, da jih čaka še mastna pokojnina (penzjon). In ta neumen svet še trdi in pravi, da ti kmečki sinovi poznajo dobro kmečke potrebe, težave in bodo zastopali prav dobro kmeta v državnem zboru. Dragi kmetič! tako dolgo te ne zastopali gospodje, da ti bode slekel svet očez ušesa, do ušes ti jo je že. Mi nočemo nikoli sam kratiti poštenja, vsak naj premišljuje in posodi sam kolikor imamo prav. Vsakemu kandidatu se spodobi, da stopi pred volilce in razloži tistim svoj program. Vsak poslanec je navezan, da saj vstopi pred volilce in daje račun čez njegovo ravnanje v državnem zboru. Kmetič poglej si g. Robiča, saj si ne upa na svetlo; in zakaj neki; je dovolj znano da v vsih 3 letih za kmete v državnem zboru nič ni storil, tudi storiti ne more, ker ne pomanjkuje potrebne zmožnosti. Bil je morda učitelj, pa jako slab je kmečki zastopnik, da ni mogoče slabšega. To so ja sodili pred tremi leti že prej, ko je bil prvič zvoljen, pametni ljudje od njegove stranke. Kmetje odprite oči, saj je še čas, potem je prepozno kakor je že bilo prej. Ne dajte si trositi peska v oči v trenutku, ko gre za vaše pravice. Kmetje imate velike prave potrebe samo velike dolžnosti.

(Dalje sledi.)

Izvrsten kandidat.

On se imenuje doktor Ploj in je bil advokat v Ljubljani. Vsi kmetje 10 milj na okoli, so se tresli nad njim, kajti ako je dr. Ploj koga kot nasprotnika v roke dobil, ta je bil zgubljen. Dr. Ploj-u pa

je šlo dobro, ker, kolikor so bili kmetje ubožnejši, toliko bogatejši je bil on. Kar naenkrat pograbi dr. Ploj svojo advokaturo in se preseli v Ptuj. Zakaj neki je zapustil doktor ta masten prostor? Samo zato, ker svojega življenja ni bil več varen. Pri belem dnevu so se kmetje vsekakor njega bali, ali zvečer v temi, tu so prežali na njega s puškami in cepci ter hoteli ga pobiti.

Sin tega slavnega moža gospod dvorni svetnik doktor Fritz Ploj trudi se zdaj za državnozborski mandat ptujskih kmečkih občin. On je že s svojimi 35 leti dvorni svetnik postal, to se pravi, on vtakne vsak mesec 450 gold. davčnih denarjev v žep zraven onih goldinarjev, katere mu jih je njegov oče od kmetov pridobil. Zakaj nebi on še 10 goldinarjev vsaki dan dobil, katere nese državnozborski mandat? — misli si dr. Ploj.

Mi pa mislimo, da je popolnoma nemogoče, da bi dr. Ploj bil izvoljen in sicer zato, ker nobeden pameten kmet svojega glasa takemu možu dal ne bo, kateri je v službi pri vladi. Kmečki stan ima važne zahteve, katere se dognati morejo, sicer se bode kmetijstvo v nič spravilo. Te zahteve so: Zmanjšanje zemljiškega davka, zmanjšanje vojaških bremen, prepoved uvažanja italijanskega vina, naprava carinske meje proti Ogerski za vino, žito in prašiče. Čez vse to mora dvorni svetnik Ploj v parlamentu molčati in ako on pri shodih še tako vpije, mora on tam čez vse to molčati, ako on službo dvornega svetnika in stem 5000 gld. na leto zgubiti noče. Toraj noben sebi dobro želeči kmet ne bo dr. Ploj-a volil, kajti on ni noben prosti mož, ampak on mora storiti to, kar vlada želi.

Dalje ne razume mož od kmečkega poljedelstva nič. Vsekakor je njegov oče razumel kako se obogati in gospod kandidat oskrbuje denar, ki mu ga je oče zapustil, prav skrbno, ali od kmečkega gospodarstva on ne razume, ker kakemu Ploj-u je bilo vseeno, kje da kmet denar vzame.

Kmetje! Vi bodeste pač pravi odgovor za kandidata Ploj-a našli!

Kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pade.

(Konec.)

K drugi točki omenjenega dopisa: „Prišel je (Wisnjak) na političen shod na Zaverč in v Veliko Nedeljo, zagovarjal carino na luk, za skrajšanje šolske dobe za eno leto, ob enem za vpeljavo tudi nemškega poduka, odpravo orožnih vaj i. t. d.“, se jim kar naravnost odgovori:

Če boš ti ubogi kmet v takih rečeh in pri takih shodih dopustil samo advokatom in drugim takim nepridiprav stanovom o tvojih rečeh govoriti in sebe za nos voditi pustil, boš pač še globeje v blato zagazil. Ako si le količkaj sam sebi pravičen, mora te srce zaboleti če take njihove budalosti poslušáš, ki kmetu nobenih koristi prinese ne morejo. Prosil sem toraj tudi jaz za besedo in predlagal v blagor kmeta 8 točk ter

prosil, naj bi se naši poslanci že vendar enkrat za kmeta zanimati začeli. Predlagal sem:

1. Naj bi se inozemskemu vinu večji col naložil, ker skoz uvažanje tujega vina naše vinorejstvo le škodo trpi. 2. Naj bi se upeljal col na luk, ker inozemski luk našemu lukopoljedelcu škodo povzroča. 3. Naj bi se vojaška doba za toliko skrajšala, da bi vojaki služili samo dve leti. 4. Naj bi se orožne vaje pri dosluženi vojaki odpravile. 5. Naj bi se odpravili kontrolni shodi, ker to so nepotrebne reči, pri kojih se čas zamuja, ker kmetu itak primankuje delavnih močij. Naj bi se šolska doba skrajšala za eno leto. 7. Naj se tudi pri nas poučuje v nemščini, ker smo mi bližni sosede Nemcev, s katerimi smo navezani občevati kar je tudi za vojake velike važnosti. 8. Kadar je kmet po kaki ujmi poškodovan, naj bi se ga za davke počakalo do pozne jeseni istega leta, brez da bi mu treba bilo za to prositi i. t. d.

Vidiš dragi kmet, ker sem se za naš kmečki stan potegnil, so se mi ti ljudje smejali in me še nadalje zasramujejo. To jih je tedaj tako razburilo, da so proti mojemu govoru zagnali veliki hrup. Mnogo kmetov pa mi je potem pravilo, da sem govoril le čisto resnico in tem gospodom nevstrašljiv v obraz povedal, kar jim je pristojalo.

Dalje čveka „Slov. gospodar“, da nekaterim kritikom nisem prizanesel, ampak jih tožil. Res, človek bi mogel iz kamena biti, da bi se takemu zlobnemu obrekovanju ne zoperstavil, saj to je bila tudi moja dolžnost in nisem za sebe nič zahteval, ampak pri obravnavi predlagal, da se naj obrekovalci kaznujejo z denarno globo v korist občine.

Zopet dalje naglašja „Slov. gospodar“, da nisem le občutljiv radi svojih govorov govorjenih na shodih, ampak tudi zaradi svojih občinskih računov i. t. d.

Dragi bralec! To moram pa že nekoliko natančneje popisati in čudil se boš temu škodeželjnemu ogovarjanju:

24 let že vodim občinske posle, in nisem bil še nikoli kaznovan radi rečij, ki spadajo v občinsko področje. Nimam nobenega občinskega pisarja, pa se vseeno pri meni ni nikoli kaj nepravilnega našlo ali zgodilo. Ker sem dne 31. decembra 1899 vse svoje občinske račune sklenil, skazalo se je dohodkov 1532 gld. 7 kr., stroškov pa 932 gld. 66 kr., tedaj je ostalo prebitka 599 gld. 41 kr. V tem računu so zapopadeni vsi denarji, kar jih je občina imela. Razposojenih je bilo 400 gl. Tudi Franc Roškar je plačal dolžnih 10 gld. in ti so bili med dohodke vzeti ter tudi obresti 80 vinarjev so bile med dohodke v račun z dne 31. decembra 1899 vštete. Posojilci, kateri so imeli občinski denar razposojen, niso bili v računski knjige vpisani, marveč bili so zapisani v drugi poli. Ali posojilo vseh teh dolžnikov bilo je všteto med dohodke, da niti en krajcar ni šel pod zgubo.

Triur je zaslužil 5 gl. in stroškov imel 2 gld. 50 kr. kar je v občinski knjigi pod števil. 59 in števil. 60 navedeno.

(Radi triurja, ki ste ga v blagor občine preskrbeli, stojijo računi najpraviše, vendar ne moremo tega stavka v celem obsegu sprejeti, ker nam že itak s prostorom tako tesno gre. Opomba uredništva.)

Prišli so torej štirje Mezgovčani v tem določnem času račune pregledovat in jaz sem jim v svoji pisni razpoložil obe knjigi in potem sem šel k moji smrti bolni ženi, kar je bila moja dolžnost in nisem zamislil jim vsako številko posebej zazkladati. Prašali so me za priloge. Odgovoril sem jim, da imam pobotnice od krajnega šolskega sveta računa še nimam, ker svojih računov še ni sklenil; jim toraj ga nisem mogel dati. Nato so odšli in za 4 dni čez občinski računski slomški ugovor vložili, navedli 10 točk ter ta ugovor še 5 drugim udom podpisati dali. Ta ugovor v občinski odbor slomški pri svoji seji dne 15. januarija v pretresovanje in ni našel čisto nobene krivde, marveč vse v dobrem redu. Sklep tega pretresovanja naznanil se je tudi Mezgovčanom.

Mezgovčani pa le niso mirovali in so me dvakrat tožili na deželni odbor v Gradec, od koder je došel ukaz, tukajšnemu okrajnemu zastopu, kateri me je nato pozval z obema knjigama na odgovor. No, tu je bilo vse v redu tako, da niti krajcar ni pod navskriž.

Mene, da si sem bil nedolžen, so me dvakrat po krivici pri deželnem odboru zatožili; ni čudno, da sem potem bil užaljen in Mezgovčane zaradi žaljenja časti tožil. Pri prvi sodnijski obravnavi me sodnik vprašal, ako sem pri volji, se z Mezgovčani pogoditi. Jaz sem odgovoril, da se že pogodim, toda le pod tem pogojem, da plača vsak teh 25 gold. v siromašno blagajno in sodnijske stroške. Gospod sodnik jim je tudi rekel, da bo še več prišlo, ako se ne pogodijo. Nato so obravnavo ustanovili, si najeli zagovornika dr. Jurteľa. Vršila se je po drugi obravnavi, ali skončala se ni. Pri tretji obravnavi pa je sodišče izdalo sklep, v katerem se je vdarja, da to ni bilo razžaljenje časti, če so Mezgovčani prosili deželni odbor naj bi on poslal svoj komisarja moje račune pregledat; se po takem kaznovali.

Torej dragi Mezgovčani! Ne vtikajte se v občine, pustite občino slomško pri miru, pa rajši svoji občini kaj pobrskajte, da ne bode s svojimi časti imeli vedno toliko sitnosti. Preje odpravite brzo iz svojega očesa, potem pridite še-le k nam peš iskat.

Ti pa, o „resnicoljubni Slov. gospodar“! — torej je tista jama, v katero sem padel?!

Veš kaj? Če mi ti poveš, kako dolgo ste to iz hrbtom in brezuspešno kopali, pri moji veri, poudam en počen groš.

J. Wisner

Zunanje novice.

Sokolski dom je pogorel v Premyslu. Pri gašenju so zgoreli trije gasilci.

Blazen brivec. V Varšavi je med tem, ko je bil brez brivec nekega gospoda, nakrat zblaznel ter ga vedno vrezal po glavi. Komaj se je rešil blaznika. Rečeno pa so blaznika odvedli v blaznico.